

OBČASNÍK

OBECNÉ NOVINY OBCE MALÉ ZÁLUŽIE

ROČNÍK XIV.

ČÍSLO 1. JÚL 2018

*„Niekedy plynie život ako krásna melódia, niekedy ako ťažký boj,
ale nikdy nezabúdaj, že je len jeden a je tvoj!“*

John Lennon

PRÍHOVOR STAROSTKY

V súčasnosti sa väčšina obcí spolieha na získavanie finančných príspevkov z eurofondov. Pre obce, ako je tá naša, je to momentálne jediný zdroj finančných prostriedkov na väčšie investičné aktivity. Tí, ktorí sa o túto tému zaujímajú vedia, že nie vždy je všetko také jednoduché ako sa na prvý pohľad zdá. Programovacie obdobie 2014–2020 nám napriek našej snahe doteraz veľmi neprialo. Z Programu rozvoja vidieka sme dvakrát podávali žiadosť na opravu bývalej školy, doteraz neprišli žiadne informácie, či sa žiadosť schválila alebo nie. Nevieme, kedy túto informáciu dostaneme. Od novembra minulého roku je cez Program rozvoja vidieka podaný projekt na opravu verejného osvetlenia a doplnenie kamerového systému obce. Tak isto nemáme v tejto veci žiadne nové informácie. V apríli tohto roka bol cez Úrad vlády podaný projekt na doplnenie detského ihriska pri budove bývalej školy, kde mali byť doplnené viaceré nové preliezky pre deti. V júni prišla zamietavá odpoveď. V minulosti sme značné finančné prostriedky získali aj cez miestnu akčnú skupinu OZ Mikroregión Radošinka (parkovisko pri obecnom úrade, parkovisko pri cintoríne, oprava kultúrneho domu – 2 etapy), ktoré boli pre obec veľkým investičným prínosom. V programovacom období 2014–2020 máme možnosť cez miestnu akčnú skupinu OZ Mikroregión RADOŠINKA čerpať sumu približne 13 000 €. Je to neporovnateľne menej ako minulé obdobie. Zatiaľ žiadne výzvy cez Radošinku vyhlásené neboli a je v nedohľadne, kedy budeme môcť tieto peniaze použiť.

Za posledné obdobie sa podarilo niekoľko drobných vecí urobiť. V marci boli vypílené stromy na hornom cintoríne - dva smrek. Jeden z nich zlomila búrka, zvyšné zasahovali do elektrických drôtov, prípadne ohrozovali občanov alebo znečisťovali pomníky. Ďalej bol urobený odborný audit stromov. Zistilo sa, ktoré z nich bolo potrebné ošetriť alebo vypíliť, pretože sa u

nich nepredpokladal ďalší zdravý rast. Odborník-dendrológ stanovil nasledovné stromy na vypílenie: dva orechy na cintoríne, lipa pri pomníku padlých a dve lipy na dolnom cintoríne, ktoré boli príliš nahustené vedľa seba. Vypílenie zabezpečili naši dobrovoľní hasiči. Namiesto vypílených stromov, budú v jesennom období zasadené nové stromy. V mesiaci apríl prebehla reorganizácia obecnej knižnice, ktorá bola zväčšená do pôvodného stavu, doplnená o nové regály a prebehla aj inventarizácia kníh. Z NSK odboru kultúry sme dostali dotáciu, za ktorú boli zakúpené stoličky do kultúrneho domu. Vzhľadom na to, že sa nám nepodarilo získať dotáciu na výmenu prvkov na detskom ihrisku, bol v máji opravený kolotoč a húpačka vlastnými silami. O opravu kolotoča sa postarali Ivan Matúška ml. a starší a opravu húpačky sa zaslúžil Andrej Žitnay, za čo všetkým ďakujeme. V dohľadnej dobe budú z obecného rozpočtu zakúpené tri nové prvky.

Obecný úrad v spolupráci s ZO Jednota dôchodcov, OZ LABUŤ a Dobrovoľným hasičským zborom Malé Zálužie plánuje usporiadať stretávku pod názvom Rodná dedina včera a dnes – stretnutie v rodnej obci. Uskutoční sa 15. septembra 2018 v kultúrnom dome. Obraciame sa na všetkých rodákov starších ako 40 rokov, ktorí majú záujem zúčastniť sa, aby sa v prípade záujmu prihlásili osobne na obecnú úradu, na e-mailovú adresu: oumalezaluzie@gmail.com do 20 augusta 2018.

Viera Predanociová

OBSAH

Príhovor	2
Mladý človek je výtvorom prírody, starý človek je umelecké dielo	3-6
Letné prázdniny na vidieku	6-8
Činnosť Základnej organizácie Jednoty dôchodcov v Malom Záluží za I. polrok 2018	9-10
Z činnosti dobrovoľných hasičov v Malom Záluží za I. polrok 2018	11-13
Návšteva z cirkevného zboru z Naperville 2018	13
Tradícia stavania májov	14
Deň detí	15
Poľovníci čistili revír	16
Odpady naše každodenné	17-19
Pozor! Vypaľovanie trávy je zakázané.....	20
Vypísané zo zákona	21
Oznamy a dôležité telefónne čísla	22-24

Mladý človek je výtvorom prírody, starý človek je umelecké dielo

**V tomto čísle sme pripravili rozhovor s Elenou Líškovou,
ktorá je už šesť rokov predsedníčkou ZO Jednoty dôchodcov v našej obci.**

1. Spomienky na detstvo

Narodila som sa na Kotrbáli (časť obce Nové Sady) v roku 1946. Rodičia boli poľnohospodári, najprv súkromníci a potom chodili pracovať do družstva. Boli sme traja súrodenci. Mala som dvoch mladších bratov.

Detské hry.....

Na moje detstvo mám pekné spomienky. Chodila som vyobliekaná a vyčesaná na kohúta, mávala som vlasy pekne zapnuté so sponkou. S obľubou som sa hrávala s prúteným kočíkom ružovej farby, v ktorom som mala jednu bábu. Bol to chlapec, volal sa Peter. Mal červené nohavice, ktoré sa zapínali na tráčky, tričko mal biele s červenými pásikmi a červenú šiltovku na hlave. Toho som vozila v kočíku. Neskôr, keď som začala chodiť do školy a mama vedela, že sa môže na mňa spoľahnúť, chodievala som pásť husi na pažití pred našim domom.

Hrávala som sa s dievčatami, ktoré boli odo mňa staršie. Sedeli sme na pažití, česala som ich a robila im rôzne účesy. Z domu sme znášali staré handry a deky a stavali sme bunkre, naháňali sme sa a hrali na schovávačku. Pritom všetkom som aj zabudla, že mám na starosti nejaké husi a nevedela som, kde sú. Raz sa veru aj stalo, že pán hájnik prišiel, že sú naše husi v cudzej kukurici a doviedol ich so sebou. Rodičia neboli z toho nadšení. Večer sme odchádzali s husami domov a pritom sme si spievali ľudové piesne.

....aj povinnosti

Ako som rástla, tak mi pribúdalo doma roboty. Chovali sme kravu, kone, kozy, hydinu, husi. Keď sme sa kamarátkou chodili pásť kravu do hája, radi sme skákali po stromoch. Stávalo sa aj to, že ako som našu kravu držala za reťaz, začala strečkovať a viackrát ma

povláčila po zemi. Bola som malá a nič iné mi nezostávalo, iba ju pustiť. Ona ušla sama domov. Naším sa to nepáčilo, že krava je doma skôr ako ja. Vtedy to bola vážna vec. Niekedy sme chodievali pásť kravy na družstevnú kukuricu (futrovicu) na Podlakšu. Kravy sa pásli, nemuseli sme na ne dávať pozor a mohli sme sa blázniť. Nikto tam neprišiel, žiadny hájnik. Kravy tam chodievali pásť aj chlapci z Ujlačku, medzi ktorými bol aj môj terajší manžel.

Varenie

Ešte si pamätám, že mama ma ako dvanásťročnú učila variť. Musela som si zobrať písanku a tužku. Písala som si ako dokončiť polievku, spraviť zasmažku, zarobiť cesto na palacinky, parené buchty alebo šišky. Mama mi hovorila: „Keď si nebudeš vedieť rady, tak pôjdeš k susede Jule, tá ti poradí“. Ale ja som tam nešla, hanbila som sa ísť pýtať. Tak som jedlo dorobila ako som vedela. Bolo to všelijaké, niekedy nie moc dobré, takže písanka bola riadne zapísaná.

Hody na Carovinách

Jedna moja pekná spomienka je aj na hody v Carovinách. My s kamarátkou Božkou sme pásli husi na jarku pri našej roli, tam bola pekná tráva. Na lúke sme nazberali veľa kvetov a robili sme špagát. Bol to upletený pekný dlhý pás kvetov ako veniec. Omotali sme ho okolo stromov (agáta). Stromy boli ozdobené vencami kvetov. Bolo to preto, aby ľudia, keď išli v nedeľu na hody do kostola videli pekné upletené vence. Bol to znak, že sa niečo v dedine deje, teda že sú hody. Bolo to veľmi milé. My sme mali z toho veľkú radosť.

2.Školské časy, vzdelanie

Na základnú školu som chodila deväť rokov do Nových Sadoch. Sadli sme na bicykel, keď nás bolo viac, jeden sadol na bicykel a druhý dozadu na šaraglu a z Kotrbála a Carovín sme chodievali tak. Do školy sa chodilo ešte do starého kaštiela. Až ako deviataci sme

boli v terajšej budove školy. Pamätám si, mali sme jedného spolužiaka. Ja a ešte ďalší traja spolužiaci sme mu cez prestávku robili neplechu. Pokrikovali sme na neho a aj sme mu párkrát vysypali knihy po zemi. Nebolo to od nás pekné. Veľmi sa nahneval a išiel žalovať do riaditeľne. Týždeň sme sa museli chodiť hlásiť pánovi riaditeľovi, že je trieda v poriadku pripravená na vyučovanie. Riaditeľ pán Košťiaľ bol prísny, už sme si to viac nedovolili. Mala som rada slovenčinu, hlavne gramatiku. Mali sme dobrú učiteľku, veľa nás naučila a preto ma to bavilo. Niektoré predmety som si obľúbila viac, niektoré menej, záležalo od učiteľa. Ďalej som chodila na strednú ekonomickú školu s maturitou v Nitre na Čermáni (v 1. ročníku bola budova školy na Cintorínskej ulici).

3. Pracovné skúsenosti

Po škole, som si našla prácu rýchlo. Najprv som pracovala ako sekretárka v Jednote spotrebného družstva v Nitre. Pán riaditeľ bol prísny, takže to bolo náročné. Po materskej dovolenke som robila v ČSAD na oddelení štatistiky, kde som sa dostala do kontaktu aj s účtovníctvom. Keď sa robili výplaty, tak sme robili aj do polnoci. Potom boli ešte iné zamestnania, ale nakoniec som najdlhšie, až do dôchodku, zostala na Obvodnom úrade Nitra (ONV). Pracovala som v sociálnej oblasti ako sociálna pracovníčka. Venovala som sa rómskej otázke. Táto práca ma veľmi bavila. Bolo to široké zameranie pracovných činností: práca s rómskymi deťmi, aktivity zahŕňali aj návštevy obecných úradov – práca s predsedami MNV, materských škôl a základných škôl. Riešili sme, či rómske deti navštevujú škôlky a školy, či dostávajú stravu, organizovali sme pre nich rôzne súťaže v centre voľného času na Chrenovej alebo detské tábory. Potom sa vypracovávali rôzne hodnotiace materiály, zamerané na to, aký mali všetky tieto aktivity význam a prínos. Na sociálnom odbore som zostala aj po roku 1989. Mala som na starosti príspevok na opatrovanie blízkej osoby, na cukrovku, tuberkulózu. Bola som zodpovedná za administratívu s tým spojenú a chodila som aj po návštevách do jednotlivých rodín.

4. Funkcia predsedníčky ZO Jednoty dôchodcov Malé Zálužie – čo Vás viedlo k tomu, aby ste sa uchádzali o túto funkciu, čo Vás na tejto práci baví a naopak v čom je práca náročná?

V októbri roku 2012 bolo vyhlásené obecným rozhlasom, že bude výročná schôdza Jednoty dôchodcov v Malom Záluží. Bola som zvedavá čo to je, dovtedy som sa nikdy s takouto organizáciou nestretla. Situácia bola taká, že vtedajšia pani predsedníčka Plesníková končila svoju funkciu a boli nové voľby na predsedníčku. Na schôdzi ma oslovila vtedajšia pani starostka Strihová a spýtala sa, či by som to nemohla prebrať a pracovať pre JD. Pre mňa to bolo úplne niečo nové. Napriek tomu, že som o tom nič nevedela, nerozmýšľala som nad tým a automaticky som súhlasila. Čakala som čo bude ďalej. Začínala som na zelenej lúke, niekoho som nepoznala a ani som nevedela čo mám robiť. Na začiatku som potrebovala poradiť, hlavne keď bolo treba niečo pripraviť z administratívneho hľadiska. Bolo treba písať správu a nevedela som o čom. Oslovila som bývalú predsedníčku a jej zástupkyňu o radu. Potom som sa musela zísť poradiť sa aj na Okresnú JD v Nitre. Tam som stretla jednu pani, ktorá mi porozprávala o všetkých povinnostiach, ktoré treba plniť. Postupne som začala pracovať ako som vedela, zaujímala som sa o všetko čo som počula od vedúcich na stretnutiach alebo školeniach. Ani neviem ako prešiel prvý rok. Ako som povedala, tie začiatky boli náročnejšie.

Čo je to JD a čo všetko robí pre svojich členov?

JD sú spoločenstvá ľudí v obciach ale aj v mestách, ktorí sú už na dôchodku. Čo sa týka spolupráce JD s inými obcami, sú dediny, kde majú tieto organizácie spevácke súbory. Chodia vystupovať na rôzne akcie, ktoré organizujú iné JD. Sú to akcie ako: výročná schôdza JD (marec), október úcty k starším, fazuľové hody, vianočné posedenia a pod. Keďže naša obec nemá žiaden spevácky súbor, nemôžeme vrátiť vystúpenie iným JD, a preto im napri-

klad platíme cestu k nám pri nejakých našich spoločenských posedeniach. JD okrem stretávania sa dôchodcov, ponúka svojim členom rôzne služby. Sprostredkováva im napríklad návštevy divadiel, týždňové kúpeľné pobyty (Trenčianske Teplice, Turčianske, Bardejov, Nimnica), týždenné rekondičné pobyty so štátnou účelovou dotáciou, jednodňové výlety. Ďalej sa organizujú rôzne kultúrne podujatia, návšteva divadla, opery či ope-rety, ktoré sa konajú väčšinou mimo Nitry, napríklad v Bratislave, v B. Bystrici a podobne. Tieto veci si musia členovia, ktorí majú záujem, uhradiť v sume, v ktorej to bolo ponúknuté.

Systém týchto služieb funguje nasledovne. Do Okresnej organizácie JD je pridelený určitý počet kúpeľných poukazov, ktoré sa následne prerozdeľujú do JD v obciach alebo meste v rámci okresu. Prerozdeľovanie záleží od počtu členov organizácie v obci. Cena poukazu je určená, termíny pobytov sú rôzne. Ak dostanem väčší počet poukazov ako je u členov záujem, môžem ich ponúknuť iným JD. Potom si predsedovia alebo predsedníčky presúvajú tieto ponuky medzi sebou a ponúkajú každý svojim členom. Obec, ktorá má viac členov JD robí rôzne výlety (kúpanie v termálnych kúpaliskách, aj zahraničné pobyty). Tam, kde je menší počet členov JD v obci, môžu sa pričleniť k inej obci a spoločne usporiadať výlety po Slovensku alebo aj do zahraničia. Práca je to náročná a vyžaduje čas, trpezlivosť a hlavne vyberanie peňazí na rôzne akcie, ktoré musia byť dopredu vybraté a zaplatené.

Ako formálne funguje JD?

Jednota dôchodcov má svoju hierarchiu. V obciach sú Základné organizácie Jednoty dôchodcov na úrovni obcí, potom existujú Okresné, Krajské organizácie a nakoniec Jednota dôchodcov Slovenska. Okresná JD každoročne organizuje okresný a Krajský snem JD a pozýva všetkých predsedov z okresu a kraja. Ďalej usporadúva okresné športové hry – stolný tenis, futbal, petang, bežecké preteky a pod. Taktiež jedenkrát ročne robí dvojdňové školenie predsedov JD pre celý okres. Program pozostá-

va: príhovor hostí, správa činnosti JD za predchádzajúci rok, správa o hospodárení, návrh rozpočtu na bežný rok, voľba mandátovej, návrhovej a volebnej komisie – schvaľujú uznesenia. Mám raz do týždňa na okrese stretnutia. Na jeseň bývajú porady, kde sa hodnotí celá činnosť všetkých organizácií. Preto píšeme výročné správy a robíme rôzne iné administratívne úkony. Každá organizácia JD v obciach je povinná viesť agendu, robiť schôdze, prijímať uznesenia, písať výročné správy, viesť hospodárenie. Keď sa organizuje výročná schôdza JD, predsedníčka JD v obci si pozýva na svoju schôdzu predsedníčku JD z inej obce, a taktiež i z predsedníctva Okresnej JD v Nitre. To sú pozvaní delegáti, ktorí prídu k nám. Okresná JD odporučí a rozhodne ktorý delegát príde do ktorej obce na ich výročnú schôdzu. Hodnotia priebeh členskej schôdze, aby prebehlo všetko tak, ako to píše smernica. Je to aj určitá forma vzájomnej spolupráce a stretávania sa. JD veľa finančných prostriedkov nemá.

Každý člen je povinný platiť členské, vo výške niekoľkých eur. Polovica z týchto členských príjmov sa odvádza do Okresnej JD. Oni ich využívajú na usporiadanie rôznych stretnutí, školení a iných aktivít.

Prečo máte túto prácu rada?

Túto prácu robím rada aj keď je veľakrát náročná. Je to na dobrovoľnej báze, tieto aktivity nie sú platené. Vtedy je to zaujímavé, keď máte okolo seba výbor, ktorý robí s vami. Ale hlavná časť je na predsedovi organizácie. Spolupráca s inými je pri tejto práci nevyhnutná. Náročnejšia časť je tá administratívna, aby to bolo všetko ako treba.

5. Záluby, koničky, voľný čas

Najviac času trávim s vnúčatami, ďalej mám rada cestovanie, prácu s ľuďmi, rada pracujem v záhrade a starám sa o domácnosť.

Mahuliena Sochorová

LETNÉ PRÁZDNINY NA VIDIEKU

Narodil som sa 20.11.1949 v Malom Záluží Michalovi a Matilde Naďovcom. Do mojich piatich rokov sme bývali u starých rodičov v Malom Záluží pri železnici v prvom dome od staničnej budovy smerom na Nové Sady. Môj otec pracoval v Bratislave v stavebnom podniku. V roku 1954 sme dostali v Bratislave byt, a tak sme sa presťahovali. Na detstvo do piatich rokov sa veľmi nepamätám, až na bieleho veľkého psa, myslím, že to bol Slovenský Čuvač, chudáka priviazaného na reťazi pri stodole.

V Bratislave som začal chodiť do základnej školy, tá bola cca 100 metrov vzdialená od domu, čo bolo výborné, pretože mi stačilo vstávať o pol ôsmej a školu som stihol.

Keď som mal asi osem rokov rodičia ma odviezli osobným vlakom na prázdniny k starým rodičom do Malého Zálužia. To bolo prvý a posledný raz, kedy som cestoval v doprovide rodičov. Odvtedy som vždy cestoval sám, aj k starým rodičom aj späť domov po

prázdninách. Cez prvé prázdniny som sa zoznamoval s prostredím a hľadal som si kamarátov. Mojimi kamarátmi boli Drahúška a Danko Krajčovičové, Miro Zedník, všetci súrodenci Rizekovi myslím Dušan, Helenka a Vierka, Striha, žiaľ na krsné meno si nespomeniem,

Plesník, deti od Proksovcov, Líškovcov, Horákovcov, Gabino a Dodo Billovci a nech mi prepáčia tí, ktorých som nespomenul. Tváre si pamätám, ale tie mená, predsa je to viac ako päťdesiat rokov.

Mojou úlohou bolo pásť kravu a husi, a pomôcť starej mame s nejakými maličkosťami okolo domu a pri obrábaní - zahumenku, čo vlastne boli povinnosti všetkých kamarátov.

Ráno skoro, keď odchádzal prvý vlak s ľuďmi do práce smerom na Nitru, som vstával naraňkovoľ sa, stará mama mi pripravila politrák čerstvého mlieka a krajec skvelého okrúhleho chleba s maslom z domácej výroby. Ten chlieb sme si robili sami a pamätám ako som raz, či dva krát do týždňa chodil k pekárovi s dvomi chlebamami na upečenie. Pekárom bol pán Plesník veľký kamarát môjho starého otca. Zišlo sa nás tam viacero detí a pán Plesník nám spríjemňoval čas čakania pri pečení rozprávaním príhod, bol to veselý a príjemný pán.

Okrem toho nám upiekol vždy nejakú tú platenku či rožtek čo mamy, mne stará mama priložili ku chlebom, čas nám rýchlejšie utekal.

Kravy sme pásli na viacerých miestach, všade tam bola jemná trávička, ktorá kravám chutila, a pokojne sa pásli. Bolo to na potokoch, ktoré boli tri a medzi nimi boli lúky. Bolo to v Jarku, to bol priestor nad starým cintorínom s úzkym trávnatým chodníkom a strmými svahmi zarastenými stromami, hlavne agačinou, plánkami, šípkovými kríkmi, bazou a ktovie čím iným. Bol to priestor, myslím Lúčky pod Zajačím vrškom, kúsok od priestoru dnešných maštali, vtedy JRD dnes DEVIO. Bola tam mokrať s krásnymi vrúbami a skvelá tráva. Samozrejme keď bola dobrá paša, kravy sa pekne pásli, a my sme mali čas na rôzne hry a lumpačiny. Husi sme pásli na strniskách, kde po samoviazačoch zostalo veľa kláskov. Tieto sa zbierali a nosili domov pre sliepky. Potom nastúpili kombajny, ale aj po nich zostalo na poli kopy zrna, takže husi sa mali kde pásť.

V Jarku sme pásli kravy aj kozy. Keď s nami pásla Drahúška Krajčovičová, mali kozy, tak sme natrhali agačiny dali pred ne hromadu a koza žrala pokiaľ bolo

čo. Kravky sme priviazali ku stromu, okolo ktorého bola pekná tráva a mali sme chvíľu pokoj. Drahúška nosila so sebou knihu, my sme posadali okolo nej a ona nahlas čítala, boli to pre nás krásne chvíle. Ešte do dnes si pamätám hlavného hrdinu knižky od gruzínskeho autora - volal sa Džedzelav.

Vo voľných chvíľach, keď bolo pekné počasie sme sa chodili na potoky kúpať. Potoky boli plytké a tak sme museli mačinami prehradiť potok. Voda stúpala a keď mala výšku cca 1,2 metra už sa dalo kúpať aj skákať do vody. Keď sa nám naplnilo kúpalisko, voda pod ním klesala a my sme mohli chytať ryby aj rakov, a bolo ich tam neúrekom. Inokedy sme zas navštívili Horákov sad. Bol to opustený, neošetrovaný veľký sad so všakovakým ovocím.

Ako deti sme tam chodili na jabĺčka, hrušky, slivky, marhule, ringlóty a už neviem aké ovocie, najedli sme sa a odišli. Doteraz neviem či to niekomu patrilo, alebo nie, či sme kradli, alebo nie. Na konci prázdnin dozrievala futrovica. Natrhali sme pár pekných klasov a opekali nad ohňom, občas sme opekali aj zemiaky.

Na Čapáši mali starí rodičia veľký pozemok, na ktorom bolo zasadených asi tridsať sliviek a durandzií. Spomínam si, že v jeden rok bola taká úroda sliviek, že starý otec napálil asi dvesto litrov slivovice a stará mama narobila lekváru na mnoho rokov dopredu. A keďže sa tá slivovica nedala za jeden rok ani s prispenním celej rodiny vypiť, na ďalší rok nevedel starý otec, čo so slivkami. Celú úrodu sliviek sme naložili na voz a skoro ráno, ešte za tmy sme sa vybrali s koníkmi do Hlohovca na trh. Tá cesta má asi dvadsať kilometrov, takže to trvalo asi štyri hodiny. Mal som asi sedem či osem rokov. Starý otec cestou podriemkával a okolo ôsmej hodiny sme dorazili na trh do Hlohovca. Čakal som, že tie slivky budeme dlho predávať. Ale mali sme šťastie, našiel sa kupec čo kúpil naraz všetko. Po zaplattení a vypití oldomášu sme sa pobrali domov. Cesta domov trvala opäť asi štyri hodiny, ale bola lemovaná po oboch stranách cesty ovocnými stromami, a starý otec mi rozprával zážitky z mladosti, tak nám cesta rýchlo

ubehla. Predstavte si, že niektoré tie stromy tam ešte stále stoja. To viete pre chlapca z mesta to bol veľký zážitok. Inokedy ma zas nevlastný brat môjho otca Vilko Proksa, ktorý robil sanitkára v Nitre zobral na výlet nemocničným autobusom /prispôbeným na odber krvi/ do niektorého mesta v okrese /napríklad Partizánske/. Dorazili sme tam do Nemocnice, kde už čakali ľudia, čo chceli darovať krv. Samozrejme v tom období sa za krv platilo, a ešte k tomu sa dávalo občerstvenie a fľaška červeného vína. Na tráve pred nejakým pavilónom čakala veľká skupina Rómskych spoluobčanov, a ako je u nich zvykom aj s celými rodinami. Viete si predstaviť aká tam bola po odbere zábava.

Stará mama mala o mňa veľké obavy, viete chlapec z mesta, bála sa aby sa mi niečo nestalo.

Pamätám, ako ma upozorňovala aby som si pri pasení kravy neomotal karičku okolo ruky. No stalo sa, že som nato pozabudol. Bolo to na Lúčkach kde bola skvelá zelená tráva, ale mojej kravke sa zachcelo ďateľinky čo rástla na blízkom záhumenku, a tak sa pustila do behu. Ruka mi zostala uväznená a kravka strečovala, až kým sa nedostala k ďateľine. Darmo som na ňu kričal, nič nepomohlo. Celé nohavice aj košelu som mal zelenú,

ruku odretú a opuchnutú. Keď som prišiel domov stará mama hneď uhádla čo sa stalo.

Keď som bol starší, mal som asi trinásť či štrnásť rokov chcel som si na družstve zarobiť pár korún. Vtedy sa obilie ešte zbieralo pomocou samoviazačov a ukladalo do krížov. Mlátilo sa mlátačkami a slama sa ukladala do stohov. Na stohu pracovalo niekoľko chlapov, ktorí posúvali slamu k majstrovi, ktorý zakladal stoh, aby sa slama udržala do výšky päť až šesť metrov. Musel to byť skúsený človek. Stoh musel vydržať do jari a prežiť aj zimné fujavice.

Najhoršia práca bola pod elevátorom, bolo tam veľa prachu a odoberač bol v jednom kuse v pohybe, prakticky tam nebol žiaden oddych. Ale bola to najlepšie platená práca. Keď ma stará mama ráno vyprevádzala prízvukovala mi, aby som sa nedal nahovoriť na prácu pod elevátor. /Ak by niekto nevedel čo je elevátor, tak to bolo zariadenie na presun slamy od mlátačky ku stohu, šikmá rampa s pohyblivým ozubeným pásom./ Keď začala robota chlapi ma hneď nahovárali, že keď som chlap, tak nech sa ukážem, a tak som pristal a celý deň odpracoval pod elevátorom. Na konci dňa som bol neuveriteľne unavený. Ten jednostranný pohyb bol veľmi namáhavý. No to nebolo to najhoršie, moje oči boli červené zapálené a rezalo v nich ako žiletkami. Doma som dostal hubovú polievku. Ale vydržal som, a chlapi si ma už v ďalšie dni nedoberali, a pod elevátorom sme sa potom poctivo striedali. To viete chlapská ješitnosť. Po prázdninách mi starý otec poslal zarobené peniaze, nebolo ich veľa, končili sa päťdesiate roky, ale boli vlastnoručne zarobené a to sa ráta. Odvtedy som si oveľa viac vážil, každú korunu, ktorú som dostal od rodičov.

Chodil som na prázdniny do Malého Zálužia od ôsmich do štrnástich rokov na celé dva mesiace a musím skonštatovať že to boli nádherné časy.

Milan Nad'

ČINNOSŤ ZÁKLADNEJ ORGANIZÁCIE JEDNOTY DÔCHODCOV V MALOM ZÁLUŽÍ ZA I. POLROK 2018

Aj tento rok vám prinášame niečo z aktivít a akcií našich seniorov.

Dňa 19. januára cestovali naši seniori spoločne so seniori z Nitry na trojdňový výlet do Tatranskej Lomnice. Cestovali sme rýchlikom z Leopoldova do Štrby, kde nás prekvapilo veľa napadaného snehu a bola aj riadna zima. Zastavili sme sa na Štrbskom plese a prešli sme sa ku lanovkám, kde sme pobudli asi dve hodiny a dobre uzímení sme nasadli na vlak do Tatranskej Lomnice, kde sme sa ubytovali v hoteli Morava. Na druhý deň sme šli vlakom do Starého Smokovca a odtiaľ sme sa vyviezli vláčikom „zubačkou“ na Hrebienok. Boli sme prekvapení a udivení, aké boli unikátne ľadové sochy, ktoré zhotovili umelci. Mali sme čo pozerat'. Počasie bolo

teréne však aj naše terénne topánky dostali zabrat' a tak sa stalo, že jednému z nás sa odtrhli podrážky na oboch topánkach a to už nebolo také jednoduché na snehu. Hľadali sme nejaký špagát, ktorý bolo treba uviazať na topánky, aby mohol vôbec zísť po chodníku ku vláčiku. No po dlhšom hľadaní sa to podarilo a bolo aj veľa smiechu, ale nebolo jednoduché ísť s odtrhnutou podrážkou, pretože cesta bola dlhá a do hotela ďaleko.

Koncom januára sa boli aj naši seniori kúpať na termálnom kúpalisku v Salibách. A vo februári sme boli na operetu v Banskej Bystrici „Gróška Marica“. V marci a v apríli sme boli v divadle na veselohru „Veselé panič-

dobré a všade veľa snehu. Urobili sme výstup k vodopádom a k Bielikovej chate a nakoniec sme sa rozhodli pokračovať až k Rajnerovej chate, ktorá bola vo výške 1301 m. Chodníky boli zasypané snehom a miestami zľadovatelé, ale predsa sme to všetci zvládli. Po ťažkom

ky“ v Bratislave a tiež aj na operetu „Hrnčiarsky“ bál v Banskej Bystrici. V polovici mesiaca marec sme mali výročnú schôdzu Jednoty dôchodcov v kultúrnom dome. Na schôdzu bola prizvaná delegátka z Okresnej jednoty dôchodcov pani Čaprnková a taktiež predsedníčka Jed-

noty dôchodcov z Čabu pani Hajduchová, ktoré sledovali priebeh našej schôdze. Zabávať nás prišiel spevácky súbor Čabanka z Čabu. Všetci sme si pochutnávali na dobrej kapustnici, ktorú varili naši muži Martin a Pavel.

V apríli sme absolvovali jednodňový výlet do Banskej Štiavnice spoločne so seniormi z Nitry a navštívili sme pamätnú izbu „Maríny“, kde básnik Andrej Sládkovič napísal túto báseň Marína.

V máji sme boli na balet „Esmeralda“ v Bratislave. Bolo to veľmi milé vystúpenie. Taktiež 17. mája som sa zúčastnila Krajského snemu Jednoty dôchodcov v Nitre.

Nakoniec v mesiaci jún niektorí naši členovia absolvovali spoločne so seniormi z Nitry trojdňový výlet do Čiech. Pozreli sme si krásny zámok v Telči, ktorý je veľmi zachovalý a udržiavaný, ďalej zámok Jindřichův Hradec a na ďalší deň bol zámok Hluboká a Červená Lhota. To všetko bolo s výkladom sprievodcov na každom zámku. Boli sme veľmi nadšení a spokojní, čo všetko sme mali

možnosť vidieť, aké sú to nádherne pamiatky. Všade boli sprievodcovia, ktorí nás sprevádzali a my sme mali z toho pekný zážitok. Bol to veľmi vydarený výlet, aj počasie nám prišlo.

Dňa 11. júna sme sa zúčastnili Okresných športových hier v Ivanke pri Nitre. Súťažilo sa v rôznych disciplínach ako hod granátom, válkom, strelba zo vzduchovky, kop na bránu. Avšak sme nezískali žiadnu medailu, ale dostali sme diplom za rôzne súťaže a to nás veľmi teší.

Koncom mesiaca jún niektorí naši seniory navštívili zámok vo Zvolene Víglaš a záhradu v Haliči. Sme spokojní a vďační za to, že máme záujem a chuť zúčastňovať sa takýchto akcií.

Tolko z našej činnosti Jednoty dôchodcov.

**Elena Líšková,
predsedníčka JD**

Z ČINNOSTI DOBROVOLNÝCH HASIČOV V MALOM ZÁLUŽÍ ZA I. POLROK 2018

Dňa 3. februára 2018 hodnotili na výročnej schôdzi dobrovolní hasiči z obce Malé Zálužie svoju činnosť za rok 2017. Táto malá obec v okrese Nitra, ktorá má spolu 269 obyvateľov, mala v roku 2017 Dobrovolný hasičský zbor Malé Zálužie s počtom členov 18 členov, z toho boli dve ženy. Dobrovolní hasiči obce sa od svojho začiatku aktívne podieľajú na činnosti v prospech obce. Z ich bohatej činnosti za uplynulé obdobie sú vybrané niektoré najdôležitejšie akcie nielen z roku 2017, ale aj z roku 2018:

V oblasti brigádnickej činnosti sa v roku 2017 zamerali na dokončenie hasičskej stanice, kde odpracovali spolu 573 brigádnických hodín, z toho najviac pán Krčmár 108, Lukáš Bila 78 a Tomáš Bila 66 hodín.

V marci 2017 vykonal preventívár obce pán Ivan Matúška spolu s veliteľom DHZ pánom Patrikom Krajčovičom, v zmysle preneseného výkonu štátnej správy, protipožiarnu kontrolu u právnickej osoby.

V oblasti požiarnej prevencie a propagácie ako je už dobrou tradíciou, sa podieľali spolu s klubom dôchodcov na stavaní 1. mája – a aj na jeho odstránení koncom mesiaca. V júni na deň detí vykonal ukážky pre deti v Malom Záluží, v Oponiciach a v Čabe. V Nových Sadoch vykonal ukážky v spolupráci s OR HaZZ Nitra pre deti základnej školy a materskej školy. Ukážky hasičskej činnosti vykonal aj v Nových Sadoch pre evanjelickú mládež.

Veliteľ DHZ pán Patrik Krajčovič vykonal spolu s preventivárom obce pánom Ivanom Matúškom prehodno-

tenie potreby podzemných hydrantov v obci pre potreby DHZ. Taktiež už tradične DHZ pripravil a zorganizoval tretí ročník hasičskej zábavy.

V auguste 2017 hasiči pretláčali upchatú kanalizáciu v obecnom obchode. Už tradične doplňujú podľa potreby barely s vodou na miestnych cintorínoch podľa požiadaviek obecného úradu a obec s nimi konzultuje rôzne vzniknuté problémy. V oblasti športového súťaženia sa zúčastnili dobrovolní hasiči súťaže v hasičskom športe v obci Topolčianky, kde sa konala nočná súťaž. Tejto súťaži predchádzalo niekoľko tréningov, kde sa družstvo zdokonaľovalo v hasičskom športe. Je na škodu veci, že sa rôznych dôvodov, najmä pracovných, nedarilo ísť na ďalšie súťaže.

Vzhľadom na to, že v roku 2017 bol DHZO Malé Zálužie zaradený v rámci IZS SR do kategórie „B“, bol v septembri 2017 operačným strediskom vyslaný na technický zásah. Išlo o odstránenie spadnutého stromu na ceste medzi obcami Malé Zálužie a Kapince. Jednotka strom pomocou motorovej pily odstránila a cestu sprejzdnila. Bol to už celkovo ich druhý technický zásah od založenia.

V mesiaci november 2017 päť členov darovalo krv v rámci akcie v Nových Sadoch a v decembri hasiči spílili hasiči stromy v hornom cintoríne, ktoré ohrozovali hroby.

V februári 2018 DHZO uspelo so žiadosťou o pridelenie techniky na ministerstve vnútra SR. Bolo uvoľnené vozidlo z Hasičského a záchranného zboru Topolčany, ktoré už nevyužívali. Je to hasičské vozidlo Praga V3S so zásobou vody cca 2500L. Nakoľko toto vozidlo viac stálo v garáži ako sa používalo, v tejto dobe veliteľ DHZO pán Patrik Krajčovič a členovia Jozef Krčmár, Jozef Alchus a Peter Novotný vykonávajú opravu tohto vozidla tak, aby bezpečne a bez porúch slúžilo dlhé obdobie.

V marci sa DHZ zapojilo do výzvy Ministerstva vnútra SR pre výstavbu a rekonštrukciu Hasičských zbrojníc. V spolupráci s obecným úradom bola spracovaná a podaná žiadosť na výstavbu malej ale účelnej garáže. Obec hradila projekt z vlastných prostriedkov. V prípade úspešnej realizácie zbrojnice je táto suma oprávnený náklad z dotácie MVS SR.

V oblasti požiarnej prevencie v zmysle plánu kontrol veliteľ DHZO pán Krajčovič a preventívár obce pán Matúška vykonali 5. apríla 2018 požiarne kontroly právnického subjektu SRZ Žilina, prevádzka Malé Zálužie a v júni aj požiarne dohliadku.

V mesiaci máj boli členovia DHZ povolani Integrovaným hasičským systémom č.112 k dvom výjazdom. Jeden, požiar trstiny a lesného porastu pri rybníku bol planý poplach, po prízjazde profesionálov a obhliadke rybníka bol výjazd ukončený. Druhý výjazd bol hlásený požiar na dolnom konci obce, kde prišli ešte pred Hasičským zborom z Nitry. Tu patrí

veľká vďaka pánovi Gabrielovi Bilovi, ktorý ešte pred ich príchodom pomáhal likvidovať požiar. Po príchode hasičov boli dohasené ohniská požiaru prístavby.

V máji 2018 sa DHZO zúčastnil súčinnosťného cvičenia OV DPO pre DHZO okresu Nitra vo Vrábľoch. V máji 2018 vykonali členovia DHZO protipožiarnu asistenciu pri kultúrnom podujatí v amfiteátri v Nitre. Zúčastnili sa: Viktória Kuchariková, Pavel Solčani, Patrik Bila, Jozef Krčmár a Lukáš Javorčík.

Stalo sa už peknou tradíciou, že v predvečer prvého mája – sviatku práce, postavili dobrovolní hasiči ozdobený strom na počesť 1. mája. Stavania mája, zúčastnili sa všetci členovia, dovoz mája a organizáciu zabezpečovali Martin Ondrášek, Lukáš Bila, Marek Černý a Patrik Krajčovič. Je potešiteľné, že sa tejto slávnosti zúčastňuje čoraz viac obyvateľov našej obce, kde opäť prevládali naši najmenší. Na záver tohto pekného podujatia si mohli prítomní občania opieť špekáčky, čo využili opäť najmä tí najmenší.

V júni hasiči odstránili v miestnom detskom ihrisku a na hornom cintoríne staré stromy a priestor vyčistili od konárov; spolu s pracovníkmi obecného úradu opravili a vynovili kolotoč v detskom ihrisku. Dňa 2. júna 2018 bol DHZO povolaný do Nových Sádov časť Caroviny, kde po privalovom daždi vytápalo rodinné domy. Bol použitý protipovodňový vozík a vozidlo IVECO. Dňa 23. júna 2018 sa konala v obci Vinodol Okresná súťaž hasičských družstiev okresu Nitra o Pohár starostu obce Vinodol - previerka priprave-

nosti hasičských družstiev. V prvej časti bola hasičská štafeta pre 8 členov a v druhej klasický hasičský útok s striekačkou PS12. V súťaži naše DHZO získalo 5. miesto. Bol to úspech nakoľko sa naše DHZO nemôžeme rovnať veľkým zborom s niekoľkonásobnými počtami členov a iným množstvom finančných prostriedkov.

Z nášho hasičského zboru vystúpil pán Lukáš Bila; Noví členovia sú – Juraj Jušík, Juraj Striha, Dušan Drietomský.

Ivan Matúška – preventívár PO obce

NÁVŠTEVA Z CIRKEVNÉHO ZBORU Z NAPERVILLE 2018

z Čabu, ktorý našich hostí tešil spevom a hudbou počas celého poobedia. Spievali nielen slovenské ľudové piesne, ale aj populárne české country. Po večeri bola sprístupnená pamätná izba, ktorej sa dostala pochvala a obdiv zo strany hostí. Veríme, že k nám takýto vzácní hostia zavítajú aj opäť a že to bude skôr ako o ďalších dvadsať rokov.

Dňa 18. júna 2018 našu obec navštívili hostia z USA. Pod vedením seniora pána Ivana Elka z Evanjelického cirkevného zboru z Nitry k nám zavítalo 24 členov partnerského cirkevného zboru Our Saviour z Naperville. Skupinu hostí viedol farár John Gerike. Hostí z USA sprevádzali aj viacerí členovia evanjelického cirkevného zboru z Nitry.

Táto návšteva bola pripomienkou 20. výročia prvej návštevy dnes už zosnulého brata Gene Ryana, ktorou sa začala veľká finančná pomoc pre stavbu Evanjelického kostola Svätého Ducha v Nitre. Vyústila do podpísania partnerskej dohody medzi oboma cirkevnými zbormi v júni 1999.

Atmosféra v kultúrnom dome sa viedla v slávnostnom, ale aj neformálnom štýle. Na privítanie bolo pripravené kultúrne vystúpenie folklórneho súboru Čabanka

Mahuliena Sochorová

TRADÍCIA STAVANIA MÁJOV

Tradícia stavania májov má na Slovensku siahodlú tradíciu. Napriek uponáhľanej dobe sa tieto zvyky zachovávajú až dodnes.

Tak ako sa nevie, kto je tvorcom ľudových piesní, ani ľudové zvyky a obyčaje nemajú zachované mená svojich autorov. Rodil ich život, ľudia, ktorí v nich hľadali zabudnutie, kúsok zábavy, krátky oddych od ťažkej každodennej práce. A stavanie májov sa radilo medzi ne.

Vlastný obrad stavania májov sa začínal oveľa skôr, než sa pristúpilo k ich stavaniu. Len čo sa hora trocha zazelenala, prichádzajú mládenci, aby si vyhládli ten svoj máj. Po večeroch starší chlapi v krčme dobiedzali do mládencov, aby prezradili, ktorej dievke máj postavila. A nikdy im nezabudli pripomenúť, ako to bývalo za čias ich mladosti.

A staršie ženy? Tie majú dohadov a otázok najviac.

Ako by aj nie, veď o čom by potom roznášali klebety po dedine. Začiatok tradície aj tu vychádzal zo symboliky. Máje sa totiž voľakedy stavali ako dôkaz sľubu, preto zasnúbený mládenec staval s partiou kamarátov máj svojej vyvolenej. Potom partiu kamarátov pozývali na svadbu ako družbov. Tolko tradícia.

Dnes v našej obci tento zvyk zachovávajú dobrovoľní hasiči obce, ktorí už od svojho vzniku, t.j. spred 3 rokov, začali stavať máje. Stavajú len jeden strom, ale to pre všetky dievčatá, ženy a ostatných obyvateľov našej obce. Prinášame fotografie z tohoročného stavania mája.

Ivan Matúška – preventívár PO obce

DEŇ DETÍ 2018

Ako každý rok, tak aj tento sa v našej obci slávil deň detí. Dňa 9. júna 2018 sa v poobedňajších hodinách v kultúrnom dome stretli naši najmenší, ich rodičia alebo starí rodičia. Najprv sa deťom predstavili dvaja mladí sympatickí divadelníci z bábkového divadla Divadlo z domčeka z Hriňovej, ktorí si na dnešný deň pripravili spracovanie rozprávky Drevená krava. Veľmi príjemné vystupovanie hercov a ich umenie narábať s bábkami bolo osviežujúce, vtipné a príjemné. Po vystúpení mal každý možnosť pozrieť si drevené bábkové zblízka a odfotografovať sa s nimi. Bol to zážitok nielen pre deti, ale aj pre dospelých. Ďalej ako to býva zvykom si mohli deti kresliť, modelovať, vystrihovať a maľovať v rámci tvorivých dielní alebo

nechať si namaľovať niečo pekné na tvár. Na dvore kultúrneho domu sa o niečo neskôr pristavili naši dobrovoľní hasiči. Najmenší mali možnosť prezrieť si zblízka výbavu hasičského auta a ukázkou zásahu hasičov v prípade požiaru. Kto mal chuť, mohol sa ponúknuť aj malým grilovaným občerstvením. Záver podujatia sa niesol v podobe futbalového turnaja. Dupot malých aj veľkých nôh a šantivé výkriky bolo počuť ďaleko. Na otázku kto vyhral, bola odpoveď: „Vyhrali sme MY!“

Veríme, že pri takejto dobrej nálade sa stretneme aj o rok.

Mahuliena Sochorová

Mesiac jún je už tradične mesiacom poľovníctva a ochrany prírody. Jeho úlohou je vytvárať kladný vzťah k prírode a zároveň si aj celá naša spoločnosť pripomína náš podiel pri ochrane fauny a flóry. V tomto mesiaci sa zvlášť propaguje význam poľovníctva, vzťah k prírode a starostlivosti o zver.

POĽOVNÍCI ČISTILI REVÍR

Obdobie, v ktorom momentálne žijeme mení život nielen človeka, ale aj živočíchov a zároveň aj ohrozuje prírodné prostredie. Súčasná situácia vyžaduje vysoké nároky na jednotlivca, aby prírodu ochraňoval, cítil k nej lásku a úctu a preto aj my členovia Poľovníckeho združenia Nové Sady dovoľujeme si upozorniť na citlivý prístup pri návštevách v chotári a revíri, zvlášť na motorizovaných návštevníkov, ktorí necitlivým prístupom vyrušujú zver a poškodzujú poľnohospodárske plodiny. Miestne poľovnícke združenie PZ Nové Sady už tradične, v jarných mesiacoch vykonáva zber všetkého komunálneho aj iného odpadu v katastrach jednotlivých obcí, z ktorých je vytvorený poľovný revír.

Odpad tam prinesú nezodpovední občania, nielen z obcí nášho regiónu, ale aj z iných okolitých miest a obcí, čo sme v niektorých prípadoch zistili podľa adries, ktoré zanechali v odpade na rôznych tlačivách. Našou snahou bolo zapojiť do tejto činnosti aj verejnosť jednotlivých obcí, keď akcia bola vyhlásená v miestnom rozhlase v každej obci. V prvom roku sa zapojila časť občanov, no po ďalšie roky záujem občanov, nepoľovníkov, priložiť ruku k dielu klesal, čo je na škodu, pre-

tože pri väčšom množstve prítomných sa dá vyzbierať oveľa väčšia plocha jednotlivých katastrov.

V prvom roku konania zberu boli vyzbierané 3 veľké traktorové vlečky rôzneho odpadu, čo postupne klesalo, no napriek tomu sa každý rok vyzbiera minimálne jedna vlečka (viď. foto). Je potrebné, aby sa každý nad svojou činnosťou pri nakladaní s odpadom zamyslel a neznečisťoval zbytočne naše prostredie, najmä ak sú vytvorené podmienky na separovanie a zber odpadov. Materiálne nám na zber po minulé roky pomohli jednotlivé obce plastovými vrecami. Najväčšiu materiálnu pomoc poskytlo PD DEVIO Nové Sady a to technikou na odvoz odpadu z revíru traktorom s vlečkou a každoročne odvoz odpadu + úhrada na verejnú skládku odpadov.

Na záver by som si želal, aby si čoraz menej ľudí mylilo naše polia, medze, háje so zbernými dvormi a udržovali

naše životné prostredie čisté a zdravé. Chráňme si prírodu a životné prostredie, aby všetky tieto dary mohli využívať aj budúce generácie.

**Ivan Jobek
poľovnícky hospodár**

ODPADY NAŠE KAŽDODENNÉ...

Vážení občania, znova sa chcem vrátiť k téme odpadov a separovaniu. V tejto súvislosti chcem upozorniť na niekoľko skutočností.

Zvyškový komunálny odpad – čiže zložky komunálneho odpadu, ktoré sa neseparujú – odváza spoločnosť ENVIGEOS Nitra s.r.o., ktorá poskytuje komplexne odpadové hospodárstvo pre výrobné, obchodné spoločnosti a komunálnu sféru. Jedným z cieľov firmy je minimalizovať skládkovanie a vytriedovať z odpadu maximum zhodnotiteľných odpadov. Na to slúžia progresívne technológie na spracovanie druhotných surovín a vlastné modely nakladania s odpadmi.

Komunálne odpady, ktoré sa zbierajú v jednotlivých mestách a obciach prejdú **dotriedením** a následne sa tieto odpady **zhodnocujú** alebo **zneškodňujú** na skládke odpadov v katastri obce **Rišňovce**.

Odpad, ktorý dávame do čiernych, alebo niektorí ešte do plechových nádob sa odváza na skládku. V poplatkoch za odpady platíme len za odvoz zvyškového komunálneho odpadu, a jeho uloženie na skládke. Všetok odpad sa váži a platíme len za to, čo sa z našej obce odvezie.

Spoločnosť ENVI-GEOS Nitra, s.r.o. poskytuje svoje služby aj pre samotných občanov, Ide sa o tieto činnosti:

- **Pristavenie veľkoobjemových kontajnerov (VOK)**
Pre túto činnosť poskytuje občanom 7m3 VOK kontajnery
- **Odvoz odpadov**
Ide predovšetkým o objemné a stavebné odpady, ktoré vznikajú z prestavby a rekonštrukcie stavieb. Do stavebného odpadu patrí napríklad betón, dlaždice, tehly, obkladačky, zemina, odpadové drevo, kamenivo, atď.

Kde si môže zákazník objednať veľkoobjemový kontajner na odvoz odpadu?

- na našej webovej stránke www.envigeos.sk cez Objednávkový formulár
- e-mailom na doprava@envigeos.sk
- telefonicky na 037 772 30 50 v pracovných dňoch v čase od 7.00 – 14.00 hodiny

Separované zložky odpadu.

Väčšinu odpadov už dnes vieme znovu využiť v procese výroby ako tzv. druhotnú surovinu. Odpad vieme materiálovo zhodnotiť – recyklovať. V procese recyklácie vznikajú z pôvodných odpadov nové veci.

Sú to už štyri roky, čo sa začal v našej obci realizovať projekt Ponitrianskeho združenia obcí pre separovaný zber a myslím, že sme si už zvykli, čo vidieť z nasledovného porovnania:

Druh odpadu	2015	2016	2017
Separovaný a biologický odpad	24,80 t	46,53 t	51,05 t
Stavebný odpad	16,85t	15,30 t	7,68 t
Zmesový komunálny odpad	44,55 t	46,77 t	40,32 t

Zdroj: prehľad odpadov obce Malé Zálužie

Možno konštatovať, že pomaly klesá množstvo zmesového komunálneho odpadu a stúpa množstvo vyseparovaných zložiek odpadu.

Napriek zlepšujúcim sa výsledkom v oblasti nakladania s odpadmi treba konštatovať, že sa vyskytujú aj nedostatky, na ktoré nás upozorňujú pracovníci PZO.

Upozornenie pre občanov:

Takto sa odpad netriedi!!!

Vážení občania!

v poslednom čase rastie počet nečistôt v separovaných odpadoch, čo výrazne ohrozuje systém zberu prostredníctvom OZV, ktorá momentálne financuje zber drahých surovín vo Vašej obci.

Podobná situácia je aj pri zbere Bioodpadu, ktorý je kontaminovaný igelitmi, plastami, stavebným a iným odpadom – často aj živočíšneho pôvodu, čo výrazne komplikuje a predražuje nakladanie s týmto odpadom

Zdroj: Envigeos

Z vyššie uvedených dôvodov pristúpilo Ponitrianske združenie obcí k reklamačnému poriadku. Posádka ktorá zber vykonáva je vybavená mobilným telefónom s dátovým pripojením a dokumentuje nádoby priamo na obci, aby mali starostovia dôkazový materiál, pretože nebola nádoba vyvezená.

Plasty

Viacerí občania sa pýtali, či by nebolo možné odvážať plasty častejšie ako raz za mesiac. Plasty sa budú odvážať aj naďalej raz za mesiac, ale plasty, plechové konzervy a tetrapaky, ktoré sa nezmestia do žltej nádoby treba dávať do vriec a priložiť ich k žltej nádobe.

Viera Predanociová

Kontajner na použitý textil

Upozorňujeme občanov, aby už nedávali veci do kontajnera na použitý textil, ktorý je umiestnený pri obchode, pretože Nadácia Eco, ktorej kontajner patrí, pozastavila vývoz kontajnerov.

V oblasti separovaných odpadov je dobrá spolupráca s PZO Lužianky a OZV Elekos, ktorá zabezpečuje financovanie nákladov na odvoz separovaných zložiek odpadov.

O tejto organizácii sa môžete viac dozvedieť v nasledujúcom článku.

Viete, kto je vo vašej obci Malé Zálužie od roku 2018 partnerom v oblasti triedeného zberu komunálnych odpadov?

Kto sme a čo robíme?

OZV ELEKOS v rámci triedeného systému jednotlivých zložiek komunálnych odpadov (obalových a neobalových výrobkov) zastupuje svojich členov - výrobcov vyhradených výrobkov, jednoduchým, transparentným a ekonomicky efektívnym spôsobom riešenia legislatívnych povinností na úseku odpadového hospodárstva a to so zreteľom na základný cieľ – ekologické a environmentálne šetrné nakladanie s odpadom zo zákonom ustanovených vyhradených výrobkov (zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch).

Organizácia zodpovednosti výrobcov ELEKOS zabezpečuje a financuje zber, prepravu, zhodnotenie a recykláciu odpadov z vyhradených výrobkov

podľa zákona o odpadoch, vrátane triedeného zberu odpadov, a to z poplatkov výrobcov, ktorí sú jej členmi.

Priamo vo vašej obci, OZV ELEKOS v spolupráci so svojimi partnermi: Obcou Malé Zálužie a Ponitrianskym združením obcí pre separovaný zber a nakladanie s odpadmi zabezpečuje triedený zber jednotlivých komodít

Čo je to triedený zber komunálnych odpadov a prečo je potrebné odpady triediť?

Triedenie odpadov je delenie odpadov podľa druhov, kategórií alebo iných kritérií alebo oddeľovanie zložiek odpadov, ktoré možno po oddelení zaradiť ako samostatné druhy odpadov.

Triedený zber je zber vytriedených odpadov (t.j. konkrétne pre obec Malé Zálužie – plasty + tetrapaky + kovové obaly z potravín a nápojov; papier; sklo).

Nie sú žiadne závažné dôvody, prečo by sme nemali triediť odpad. Všeobecne je možné konštatovať, že triedením komunálneho odpadu pomôžeme nielen životnému prostrediu, ale v konečnom dôsledku spoločnosti, čo bude priniesť výhody vo forme environmentálnych, ekonomických ale aj sociálnych pozitív a benefitov. Možno z nich spomenúť nasledovné:

Environmentálne výhody triedenia odpadu

- ✓ triedeným zberom je možné vracať druhotné suroviny späť do výrobného procesu t.j. ťažiť a získavať menej prvotných surovín (ich náhrada alternatívnymi – z procesov recyklácie a pod.),

- ✓ menej znečisťovať prostredie zo spracovania surovín a výroby nových,
- ✓ budovať menej skládok a spalovní odpadov (z toho vyplýva menšie znečistenie prostredia),
- ✓ spotrebúvať menšie množstvo energie.

Ekonomické výhody triedenia odpadu

- ✓ triedeným zberom je možné výhodnejšie a lacnejšie vyrábať určitú skupinu výrobkov
- ✓ šetrí sa spotreba energie a vstupných materiálov, čo má za následok zníženie nákladov na vstupy
- ✓ zlacnenie procesu výroby ako aj celkovej ceny vyrobených výrobkov
- ✓ menšie investície do foriem zneškodňovania odpadov ako aj infraštruktúry ohľadom zneškodňovania odpadov
- ✓ menšie, resp. žiadne poplatky za skládkovanie resp. iné zneškodňovanie = znečisťovanie životného prostredia.

Sociálne výhody triedenia odpadu

- ✓ pomocou systému triedeného zberu a jeho naväzujúcej infraštruktúry je možné zvyšovať zamestnanosť v regiónoch
- ✓ zabezpečením triedeného zberu sa neustále bude zlepšovať kvalita životného prostredia pre ľudí, a to vo všetkých jeho zložkách (voda, pôda, ovzdušie a organizmy)
- ✓ zabezpečenie lepšieho a kvalitnejšieho života ako aj životného prostredia pre naše budúce generácie,
- ✓ triedením a zberom komunálnych odpadov súčasne dochádza k environmentálnej výchove občanov.

Triedený zber komunálnych odpadov

POZOR! VYPALOVANIE TRÁVY JE ZAKÁZANÉ

Napriek sústavnému zdôrazňovaniu škodlivosti a nebezpečnosti vypalovania suchej trávy v jarom období každoročne narastá počet požiarov i výška spôsobenej škody.

Vypalovanie trávy je protizákonné!

Vypalovanie starých trávnych porastov bolo v dávnejšej minulosti málo početné, čo súviselo s dôsledným obhospodarovaním všetkých pozemkov. Predpokladaný úžitok zo zbavenia sa nepotrebných suchých porastov ohňom vysoko prevyšujú škody, ktoré takéto požiare zapríčinia.

Poškodzuje sa štruktúra povrchovej vrstvy pôdy, jej odkrytím sa zvyšuje erózna ohrozenosť a umožní sa vyšší výpar i presychanie, napomáha sa rozširovaniu odolnejších agresívnych druhov rastlín, spalujú sa vývojové štádiá mnohých drobných živočíchov čo negatívne ovplyvňuje potravnú základňu vyšších živočíchov, a tiež zanikajú prirodzené, mnohokrát posledné útočiská (refúgiá) organizmov, čo znižuje celkovú biodiverzitu krajiny. Plošným vypalovaním môže dôjsť k likvidácii celých populácií menej mobilných druhov.

Ku vzniku požiarov dochádza nielen nedbanlivosťou pri zakladaní ohňov v prírode, hraní detí so zápalkami, odhadzovaním nedopalkov pri fajčení, ale aj podcenením okolností pri „riadenom vypalovaní“ a tiež úmyselným podpaľáčstvom. Zdá sa, že sú niektorí ľudia nepoučiteľní a neodstraší ich ani príslušné ustanovenie zo zákona **NR SR č. 314/2001 Zb. z. o požiarnej ochrane, ktorý zakazuje vypalovať porasty bylín, kríkov a stromov.**

Občanom, ktorí nelegálne vypalujú porasty, hrozí pokuta do výšky 331 € a priamo na mieste môže byť udelená bloková pokuta do výšky 99€, právnická osoba až do 16 596 € . V prípade, že požiar spôsobí veľkú škodu, hrozí občanom aj trestné stíhanie.

Vypalovanie trávy je nielen protizákonné ale aj nebezpečné a nie sú zriedkavé prípady, že ľudia naň doplatia

životom. V záujme zlepšenia situácie je potrebné v rámci protipožiarnej prevencie zvýšiť účinnosť osvetovo-výchovnej práce nielen na školách, v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve, ale aj medzi najširšou verejnosťou. V teréne zas v aktuálnom období treba vo zvýšenej miere zamerať na prevenciu pozornosť lesnej stráže, poľnej stráže a stráže prírody. Dôležité je aby aj bežný občan neváhal a nahlásil takéto porušenie zákona na políciu.

Čo by ste mali urobiť, ak ste svedkom vypalovania trávy a lesných porastov?

V zmysle § 61 zákona NR SR č. 314/2001 Z. z. môže byť fyzickej osobe, ktorá vypaluje porasty bylín, kríkov a stromov alebo zakladá oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu uložená pokuta až do výšky 331 €. V prípade ak spôsobia požiar dokonca hrozí aj trestné stíhanie.

Nie vždy sa však podarí odhaliť osobu - pôvodcu požiaru. Môže za to aj ľahostajnosť nás všetkých voči daniu okolo nás a malá občianska statočnosť. Nedovoľme tej hŕstke nenapraviteľných, aby ničili všetko okolo seba. Ak sa stanete svedkom vypalovania trávy a lesných porastov, teda ak ste svedkom porušenia zákona, mali by ste nahlásiť túto skutočnosť na políciu (**t.č. 158**)

Čo robiť v prípade už rozšíreného požiaru ?

- bezodkladne ohlásiť vznik požiaru na ohlasovňu požiarov - t. č. **150** resp. **112**, alebo zabezpečiť jeho ohlásenie,
- **uviesť kde horí (presnú adresu a tel. číslo), čo horí, kto volá,**
- uviesť podrobnejšie informácie o požiaru, vyčkať na spätný telefonát ohlasovne požiarov a riadiť sa jej pokynmi,
- ak je to možné, uhasiť požiar dostupnými hasiacimi prostriedkami (voda, piesok, vlhké prikrývky, lopaty,

- ručné hasiace prístroje a pod.) alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia,
- vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb, evakuovať najmä deti a chorých ľudí,
- poskytnúť na výzvu veliteľa zásahu osobnú a vecnú

pomoc jednotke požiarnej ochrany - napríklad dopravné prostriedky, zdroje vody, spojovacie zariadenia a iné veci potrebné na zdoľanie požiaru.
Zdroj: Copyright © Enviroportal 2018

Ivan Matúška – preventívár PO obce

VYPÍSANÉ ZO ZÁKONA

Zákon č. 282/2002 Z. z. a VZN, ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov

Nasledovné riadky sú určené všetkým majiteľom psov, ale hlavne pre tých, ktorým sa štvornohí miláčikovia túlajú po dedine sami bez pána. V poslednom čase sa množia sťažnosti občanov na psov voľne behajúcich po dedine. Treba brať ohľad aj na spoluobčanov, ktorí majú rešpekt zo psov, hlavne v nočných hodinách. Preto **prosíme všetkých majiteľov psov, aby rešpektovali znenie zákona 282/2002, ktorým sa upravujú podmienky držania psov.**

Vodiť psa mimo chovné priestory alebo zariadenia na chov môže len osoba, ktorá je fyzicky a psychicky spôsobilá a schopná psa ovládať v každej situácii, pričom je povinná predchádzať tomu, aby pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka alebo zvieratá. Za psa zodpovedá držiteľ psa alebo osoba, ktorá psa vedie alebo nad ním vykonáva dohľad.

Nebezpečným psom je každý pes, ktorý pohrýzol alebo poranil človeka bez toho, aby bol sám napadnutý alebo vyprovokovaný, ak sa nepoužil v nutnej obrane alebo v krajnej núdzi. Na verejnom priestranstve musí mať nebezpečný pes nasadený náhubok.

Voľný pohyb psov bez vŕdzky je zakázaný v celom intraviláne obce Malé Zálužie, to znamená, v zastavanej časti obytnými domami a zakázaný je vstup so psom na cintorín.

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, §80

Pri platení daní dostávame často otázku, prečo treba platiť za odpady aj za členov domácností, ktorí trvale nebyvajú v obci, ale majú tu trvalý pobyt, alebo prečo majú platiť aj „chalupári“.

Kto má platiť poplatky stanovuje jednoznačne zákon. Obecné zastupiteľstvo schválilo výnimku v tom prípade, keď občan prinesie právoplatné potvrdenie, že za odpady platí v inej obci.

Komunálne odpady sú odpady vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických a právnických osôb.

Za odpady z domácností sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu napríklad zo záhrad, chat, chalúp,....

Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Poplatok za činnosti nakladania so zmesovým komunálnym odpadom platí fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt alebo ktorá je na území obce oprávnená užívať alebo užíva byt, nebytový priestor, pozemnú stavbu alebo jej časť, alebo objekt, ktorý nie je stavbou, alebo záhradu, vinicu, ovocný sad, trvalý trávny porast na iný účel ako na podnikanie, pozemok v zastavanom území obce okrem lesného pozemku a pozemku, ktorý je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vodná plocha.

Zuzana Zábrazná

POMÔŽTE SABÍNKE

Sabínka Fajnorová sa narodila s ochorením vrodený hydrocefalus. Pre ochorenie ešte nechodí, ale špeciálne rehabilitácie jej pomáhajú napredovať a choroba je liečiteľná. Liečba nie je hradená zdravotnou poisťovňou a aby si mohla hradiť potrebné cvičenia potrebuje vyzbierať veľké množstvo plastových vrchnáčikov.

Za jednu tonu vrchnáčikov dostane 220 € a dvanásťdňová liečba stojí 3 078 €. Vrchnáčiky môžete odovzdať na obecnom úrade v Malom Záluží. Viac informácií sa dozviete na webovej stránke

www.pomozte-sabinke.weebly.com.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Pristáhovali sa:

Ing. Lukáš Mareček, Ing. Lucia Marečková a Lukáš Mareček ml. – č. d. 177
Pavol Petrucha, Jana Bírošová a Michal Bíroš – č. d. 81
Miroslav Stodola a Jarmila Stodolová – č. d. 133

Narodili sa:

Michal Čeliga – č. d. 90

Opustili nás:

Anna Nadová r. Proksová – č. d. 30

V mesiaci júni sme sa naposledy rozlúčili s Ing. Alžbetou Móriovou, dlhoročnou pracovníčkou PD DEVIO Nové Sady.

OZNAMY

Všeobecný lekár

Od 3. júla 2018 poskytuje pacientom zdravotnú starostlivosť všeobecná lekárka MUDr. Božena Uherová v ambulancii pre dospelých v zdravotnom stredisku v Nových Sadoch.

Ordinačné hodiny:

Utorok a štvrtok: 13:30 – 15:30 hod.

Obecný úrad oznamuje

Pojazdné predajne:

Každý utorok o 12.00 hod. chodí pojazdná predajňa mäsa a mäsových výrobkov.

Pohrebná služba:

Turanovič Nitra – tel. číslo: 0905 948 812

Pošta Nové Sady:

úradné hodiny:

Po – Ut, Štv. – Pia: 7.00 – 12.00 a 12.30 – 14.30

Streda: 7.00 – 11.00 a 13.30 – 17.00

Kontakt: 037/7894151

Lekárneň ALFA-OMEGA

Otváracie hodiny

Pondelok, Streda, Piatok: 8:00 – 14:00 hod.

Utorok a štvrtok: 11:30 – 16:30 hod.

Kontakt: 037/7894206

ZUBNÁ AMBULANCIA ORTHODENTAL, s.r.o.

Nešťatna stomatologická ambulancia, Nové Sady 177

Ordinačné hodiny:

Streda – Štvrtok: 8:00 – 11:00 hod.

Pondelok, Utorok, Piatok: neordinuje sa.

Kontakt: 037/78 942 54

KVETINÁRSTVO- SUCHOKVET - Lenka Staňová

Otváracie hodiny

Utorok – Piatok: 9:00 – 11:00 hod. 13:00 - 17:00 hod.

Sobota: 9:00 – 12:00 hod.

Kontakt: 0911/267 229

Dôležité telefónne čísla:

- Polícia: 112 (158)
- Požiarna ochrana: 112 (150)
- Záchranná služba: 112 (155)
- Ohlasovňa požiarov: 037/65 20 424, 037/65 20 425
- Mestská polícia: 112 (159)

- Integrovaný záchranný systém: 112 (154)

Pohotovostné služby:

Pohotovostná lekárska služba:

• Stomatologická pohotovosť:

037/65 45 111, Pondelok - Piatok: 16:00 - 19:00

• Pohotovosť pre dospelých:

037/69 42 229, Pondelok - Piatok: 16:00 - 07:00

• Pohotovosť pre deti a dorast:

037/65 45 111, Pondelok - Piatok: 15:30 - 07:00

Elektrárne: ZSE - pohotovosť: 0800 111 567

Plynárne: SPP a.s. pohotovosť: 0850 111 727

Vodárne: ZsVaK - pohotovosť: 037/65 13 420

Obecný úrad - úradné hodiny:

Administratívna pracovníčka: Margita Tabačková

• Páry týždeň:

Pondelok: 07.30 - 12.00 13.00 - 15.00

Streda: 07.30 - 12.00 13.00 - 15.00

Piatok: 07.30 - 12.00

• Nepáry týždeň

Utorok: 07.30 - 12.00 13.00 - 15.00

Štvrtok: 07.30 - 12.00 13.00 - 15.00

Kontakt:

Telefón: 037 / 7894061

E-mail: oumalezaluzie@gmail.com

Internetová stránka obce: www.malezaluzie.sk

Knižnica:

Obecná knižnica má v súčasnosti otváracie hodiny každú stredu od 15:30 do 16:30 hodiny.

Kopírovanie a preberanie článkov je možné len so súhlasom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky krátiť a jazykovo upravovať. Ďakujeme všetkým prispievateľom Občasnika.

Vydáva obec Malé Zálužie, Malé Zálužie č. 63, 951 24 Nové Sady, IČO: 00 656 160

Redakcia: Zuzana Zábrazňá, Mahuliena Sochorová, Viera Predanociová

Grafická úprava: Vladimír Tomanka

Tlač: Wigger, Nitra

Občasník: EV4374/11, ISSN 1338-8274

Vychádza 2x ročne. Nepredajné!